

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖЕНО

науково-методичною комісією
факультету економіки та управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол №7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та
страхування

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування

Розробник: Борисюк О. В, доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПІ
Фінанси, банківська справа та страхування

Наталія ПРОЦЬ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 9 від 24 грудня 2021 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування,	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>90</u> / <u>3</u>	072 Фінанси, банківська справа та страхування,	Рік навчання <u>2</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>	Фінанси, банківська справа та страхування, Бакалавр	Семестр <u>4-ий</u>
		Лекції <u>8</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>8</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
		Самостійна робота <u>64</u> год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: БОРИСЮК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 095-58-73-507

E-mail: borisjuk.lena@vnu.edu.ua.

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна «Соціально-економічна безпека» належить до переліку вибірових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо формування відносини з приводу купівлі-продажу фінансових активів.

2. Пререквізити. До дисциплін, вивчення яких передуює дисципліні, належать: «Макроекономіка», «Фінанси», «Банківська система», «Гроші та кредит», «Фондовий ринок».

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме кращому засвоєнню дисципліни «Соціально-економічна безпека».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою вивчення дисципліни «Соціально-економічна безпека» є формування у студентів теоретичних знань з питань функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціально-економічна безпека» є : обґрунтувати та забезпечити розуміння студентами теоретико-методологічних основ процесів формування та гарантування соціально-економічної безпеки в

життєдіяльності людей; розкрити місце і роль соціально-економічної безпеки в контексті формування сучасної соціально орієнтованої ринкової економіки; показати специфіку проблеми гарантування соціально-економічної безпеки в умовах ринкової глобалізації економіки України; проаналізувати та засвоїти найперспективніші тенденції і напрями гарантування соціально-економічної безпеки на мікро-, мезо- та макрорівнях; сформувати у студентів знання та навички аналітичної оцінки соціально-економічної безпеки як специфічного ресурсу і результату функціонування економіки.

Після завершення вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні поняття та категорії соціально-економічної безпеки;
- нормативно-законодавчу базу України (закони, укази, постанови, інструкції, стандарти) щодо функціонування соціально-економічної безпеки;
- зміст основних функціональних складових (напрямів) соціально-економічної безпеки; напрями, методи та засоби управління соціально-економічною безпекою;
- ризики, загрози (внутрішні, зовнішні), небезпеки у розрізі складових соціально-економічної безпеки та методи їх попередження і усунення;
- критерії функціонування інших складових соціально-економічної безпеки (фінансової, інформаційної, екологічної, політико-правової, силової, ринкової).

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких студент набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програмні результати

ПРО4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРО5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

4. Структура навчальної дисципліни.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціально-економічної безпеки</i>							
Тема 1. Сутність та складові соціально-економічної безпеки.	21	2	2		15	2	ПЗ / 5 балів
Тема 2. Концептуальні моделі забезпечення соціально-економічної безпеки.	21	2	2		15	2	ПЗ / 5 балів
Тема 3. Проблеми створення і реалізації єдиної концепції соціально-економічної безпеки.	21	2	2		15	2	ПЗ / 5 балів
Тема 4. Соціальний механізм економічної безпеки.	21	2	2		15	2	ПЗ / 5 балів
Разом за модулем 1	84	8	8		60	8	20 балів
<i>Змістовий модуль 2. Основні складові соціально-економічної безпеки</i>							
Тема 5. Інвестиційна складова соціально-економічної безпеки.	2					2	ПЗ / 5 балів
Тема 6. Інноваційна модель соціально-економічної безпеки.							ПЗ / 5 балів
Тема 7. Фінансова складова соціально-економічної безпеки	4				4		ПЗ / 5 балів
Тема 8. Продовольча складова соціально-економічної безпеки.							ПЗ / 5 балів
Разом за модулем 2	6				4	2	20 балів
Види підсумкових робіт							60
Модульна контрольна робота 1							МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2							МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 3							МКР / 20 балів
Всього годин / Балів	90	8	8		64	10	100

*Форма контролю: ПЗ – практичні заняття, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,2 бала за кожен порушення). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на заліку.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилення тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Практичні заняття, задачі	40
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–2) – тести	20
Модульна контрольна робота 2 (теми 3–5) – тести	20
Модульна контрольна робота 3 (теми 6–8) – тести	20
Залік (теми 1–8) – опитування	60
Форма контролю	залік

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує

без складання екзамену. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, або бажає підвищити рейтинг на екзамені, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за екзамен (максимум 60 балів).

Залікова оцінка визначається за результатами опитування лекційного матеріалу.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Зараховано	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89		Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81		Студент опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74		Студент опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66		Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незараховано	Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Черчик Л. М. Основи економічної безпеки: курс лекцій / Лариса Миколаївна Черчик, Олена Володимирівна Борисюк, Олена Володимирівна Стащук. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2018. 93 с.

2. Фінансовий ринок: Навчальний посібник / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

Додаткова

1. Борисюк О.В. Соціоекологоекономічна безпека держави. *Концептуальні основи соціоекологоекономічної безпеки: колективна монографія* / Л. М. Черчик. Луцьк : Терен, 2018. С. 59-68.
2. Борисюк О.В. Структура соціоекологоекономічної безпеки держави. *Концептуальні основи соціоекологоекономічної безпеки: колективна монографія* / Л. М. Черчик. Луцьк : Терен, 2018. С.182- 190.
3. Борисюк О.В. Економічна безпека держави. *Концептуальні основи соціоекологоекономічної безпеки: колективна монографія* / Л. М. Черчик. Луцьк : Терен, 2018.С.190-200.
4. Борисюк О.В. Національна модель соціоекологоекономічної безпеки. *Концептуальні основи соціоекологоекономічної безпеки: колективна монографія* / Л. М. Черчик. Луцьк : Терен, 2018. С.285-291.
5. Стащук О.В., Борисюк О.В. Передумови та проблеми забезпечення соціоекологоекономічної безпеки держави. *Концептуальні основи соціоекологоекономічної безпеки: колективна монографія* / Л. М. Черчик. Луцьк : Терен. 2018. С.333-361.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). URL: <http://uainsur.com>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
4. Національний банк України веб-сайт. URL: www.bank.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>.
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
9. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 06.02.2003 № 485–IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
10. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
11. Rising to the challenge: M&A in Ukraine. URL: https://aequo.ua/content/news/files/aequo_ma_research_2017_1492069611_ua.pdf.